

דו"ח פעילות 2007

לחצו על השם כדי להגיע לקטע הרצוי

1. הצוות

ועד מנהל

ועדת ביקורת

2. פעילות במרחב

סיורים באתרים פלסטיניים

אירועי זיכרון

התנגדויות לתכניות בניה

פעולה ישירה

מפת ת"א עם הכפרים הפלסטיניים שבה

3. ייצור והפצת ידע

אתר אינטרנט

מרכז מידע

חברות

חומרים ויזואליים

עדויות וידיאו

כתב העת "סדק"

גלריה

זוכרות בתקשורת

4. חינוך

קבוצות מורים

ערכה חינוכית

פרויקט משותף עם מהפך-תג'יר

קבוצת צעירי זוכרות

ערבי עיון

הרצאות לקבוצות

הרצאות בכנסים

למידה על שיבת הפליטים

פעילויות עם נוער

הרצאות לקבוצות פלסטיניות

5. פיתוח ארגוני

גיוס משאבים

עמותת זוכרות שמה לה למטרה להביא את הזיכרון והדיבור על הנכבה לציבור היהודי בישראל. זהו זיכרון אלטרנטיבי, מתנגד, לזיכרון הציוני ההגמוני. הנכבה היא האסון של הפלסטינים משנת 1948, הרס הכפרים, הגירוש וההרג, אך היא גם חלק מהותי מההיסטוריה של היהודים שחיים כאן. היא חלק מההיסטוריה שהושקת וכמעט נמחק מהנוף הפיזי של הארץ. זוכרות תומכת בזכות השיבה של הפליטים הפלסטינים שהיא זכות אישית, אזרחית, של כל עקורה ועקור שגורשו מבתיים.

זוכרות המשיכה להתפתח ולהתרחב בשנת 2007 מבחינת הפרויקטים השונים שנוספו: גיליון סדק שהחל להופיע בהוצאת זוכרות; נפתחה גלריה לאמנות במקום של זוכרות; יצאה לאור מפת ת"א עם הכפרים הפלסטיניים שבה; החלה עבודה אינטנסיבית על הפקת ערכה חינוכית ללימוד הנכבה בבתי ספר.

פעילות העמותה מחולקת לארבעה תחומים וכך גם דו"ח זה: פעילות במרחב; ייצור והפצת ידע; חינוך; פיתוח יכולת אירגונית.

דו"ח פעילות 2007

1. הצוות

ועד מנהל

ועדת ביקורת

2. פעילות במרחב

סיורים באתרים פלסטיניים

אירועי זיכרון

התנגדויות לתכניות בניה

פעולה ישירה

מפת ת"א עם הכפרים הפלסטיניים שבה

3. ייצור והפצת ידע

אתר אינטרנט

מרכז מידע

חוברות

חומרים ויזואליים

עדויות וידיאו

כתב העת "סדק"

גלריה

זוכרות בתקשורת

4. חינוך

קבוצות מורים

ערכה חינוכית

פרויקט משותף עם מהפך-תג'יר

קבוצת צעירי זוכרות

ערבי עיון

הרצאות לקבוצות

הרצאות בכנסים

למידה על שיבת הפליטים

פעילויות עם נוער

הרצאות לקבוצות פלסטיניות

5. פיתוח ארגוני

גיוס משאבים

הצוות

איתן ברונשטיין, מנהל (משרה מלאה)

ממקימי זוכרות. לפני כן עסק בחינוך פוליטי במספר ארגונים. נולד בארגנטינה ובגיל חמש היגרה משפחתו לישראל, לקיבוץ כחן. בשנתיים האחרונות גר בת"א, מאה מטר צפונית לכפר סומייל. אב לשלושה בנים ובת. בעל תואר שני בלימודי פרשנות באוניברסיטת בר אילן.

נורמה מוסי, סגנית מנהל (3/4 משרה).

ממקימות זוכרות. אמא לעמליה. נולדה בארגנטינה וגדלה בקיבוץ עמיר. למדה אמנות בבצלאל וכרגע דוקטורנטית בלימודי פרשנות באוניברסיטת בר אילן. מנחת קבוצות וחוקרת תרבות חזותית.

טליה פריד, ניהול ידע ועיצוב (שלושת רבעי משרה). הצטרפה לזוכרות ב-2003 ובה רכשה יכולות עיצוב וניהול ידע. בעלת תואר ראשון בסוציולוגיה ויחסי מיעוטים באוניברסיטת בוסטון ותואר שני בפסיכולוגיה חברתית באוניברסיטת ת"א. טליה נולדה בארה"ב וגרה בת"א משנת 1997.

רנין ג'רייס, פרויקט עדויות (חצי משרה)

רנין הצטרפה לזוכרות ב-2004. היא מנחה תכניות להעצמת נשים, הורות ופמיניזם. פעילה במספר ארגונים לשינוי חברתי, כמו אסיוואר, תנועה ערבית פמיניסטית לתמיכה בנפגעות תקיפה מינית. רנין היא גם זמרת מקצועית. את התואר הראשון השלימה בעבודה סוציאלית באוניברסיטת ת"א וכיום לומדת שם לתואר שני בעבודה סוציאלית קלינית. נולדה בכפר יסיף וגרה בחיפה.

עמר אגבריה, רכז סיורים (חצי משרה)

עמר מנחה קבוצות מקצועי במיוחד בתחום הקונפליקט היהודי ערבי. ריכז בבי"ס לשלום בנווה שלום את תחום הנוער לפני שהצטרף לזוכרות ב-2006. כיום הוא גם רכז יישובי בתכנית קרב למעורבות בחינוך. למד באוניברסיטה העברית הנחיתת קבוצות, בנוסף ללימודי המזה"ת וספרות ערבית. נולד במשירפה וחי עם משפחתו בנווה שלום/ואחאט אל סלאם.

אסתר גולדנברג, מנהלת משרד (חצי משרה)

תלמידה לתואר ראשון בהיסטוריה באוניברסיטת ת"א. נולדה בחלקה ההונגרי של רומניה והיגרה לישראל עם משפחתה בגיל 10. הצטרפה לזוכרות ב-2006 ודואגת גם לחיות אחרות בארגונים שונים. בזוכרות התמחתה ומדריכה בסיורים ביפו.

תומר גרדי, עורך כתב העת סדק (חצי משרה)

כותב וחוקר היסטוריה ותרבות. חי בדרום ת"א. תואר ראשון בספרות וחינוך באוניברסיטה העברית והשלים תואר שני בחינוך בין תרבותי בפרייז אוניברסיטת בברלין. תומר הצטרף לזוכרות ב-2006.

מיכל פדה, רכזת פיתוח משאבים (חצי משרה)

החליפה את פרידריקה שוורצר במרץ 2007. כותבת מחקר לתואר שני באנתרופולוגיה באוניברסיטת בן גוריון על המפגש של ישראלים עם הנכבה במרחב הישראלי דרך הסיורים של עמותת זוכרות. חיה בתל אביב.

עמיה גלילי, רכזת חינוך (3/4 משרה)

הצטרפה לזוכרות בתחילת 2007. עסקה בעבודה קהילתית בנושאים של זכויות חברתיות וכלכליות. תואר ראשון בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה באוניברסיטה העברית ותואר שני בעבודה סוציאלית קהילתית באוניברסיטת מקגיל, קנדה. גדלה בקיבוץ עמיר, חיה בת"א.

דו"ח פעילות 2007

1. הצוות

ועד מנהל

ועדת ביקורת

2. פעילות במרחב

סיורים באתרים פלסטיניים

אירועי זיכרון

התנגדויות לתכניות בניה

פעולה ישירה

מפת ת"א עם הכפרים הפלסטינים שבה

3. ייצור והפצת ידע

אתר אינטרנט

מרכז מידע

חברות

חומרים ויזואליים

עדויות וידיאו

כתב העת "סדק"

גלריה

זוכרות בתקשורת

4. חינוך

קבוצות מורים

ערכה חינוכית

פרויקט משותף עם מהפך-תג'יר

קבוצת צעירי זוכרות

ערבי עיון

הרצאות לקבוצות

הרצאות בכנסים

למידה על שיבת הפליטים

פעילויות עם נוער

הרצאות לקבוצות פלסטיניות

5. פיתוח ארגוני

גיוס משאבים

אביבית גרוס, מעצבת גרפית (חצי משרה)

החליפה באוקטובר 2007 את טליה פריד. תואר ראשון בעיצוב תקשורת חזותית במכון הטכנולוגי חולון. לומדת לתואר שני בתוכנית ללימודי פרשנות באוניברסיטת בר-אילן.

תומר בליטי דגן, מנחה קבוצת מורים בירושלים (פרילנס). מורה ומחנך בתיכון בירושלים. מנחה מורים ועוסק בפיתוח ידע, שפה ותרבות מקצועית של מורים. תואר ראשון במקרא ובמתמטיקה, ותואר שני בסוציולוגיה של החינוך. כותב דוקטורט על הכשרת מורים.

עודד ציפורי, רכז קבוצת צעירי זוכרות. (פרילנס). עוסק בחינוך פורמלי ובלתי פורמלי. תואר ראשון בהיסטוריה וחינוך בסמינר הקיבוצים.

תמר אברהם, רכזת פעילות בירושלים (פרילנס). הצטרפה ב-2005 לזוכרות, מארגנת סיורים לליפתא ואוספת חומר על שכונות הנכבה בירושלים. מקימה קבוצת לימוד על הנושא. בעלת תואר שני בתיאולוגיה קתולית. למדה גם יהדות, אסלאם, מדעי דתות והיסטוריה. חיה בירושלים.

ועד מנהל

איתן רייך, יו"ר

סמי אבושחאדה

לואיז בית לחם

פאטמה קאסם

טל דור

שלומית באומן

אורי גופר

דלית באום

יובל תמרי

ועדת ביקורת

אחמד חיג'אזי

טליה פריד

דו"ח פעילות 2007

1. הצוות

ועד מנהל

ועדת ביקורת

2. פעילות במרחב

סיורים באתרים פלסטיניים

אירועי זיכרון

פעילות במרחב

סיורים בשובים פלסטינים הרוסים; התנגדויות לתכניות בניה על שרידי ישובים פלסטינים; אירועי זיכרון; פעולה ישירה; מפת ת"א עם הכפרים הפלסטיניים שבה.

סיורים באתרים פלסטיניים

זוכרות מקיימת סיורים לאתרים פלסטיניים שנהרסו או נותרו מהנכבה שהתרחשה ב-1948. מטרת סיורים אלה היא להכיר באופן בלתי אמצעי את המקומות וסיפוריהם ולהיפגש עם פליטים מאותם מקומות. סיורים אלה גם משמשים מניע למחקר על אותם מקומות. חוברות המופקות במיוחד, בעברית ובערבית, מאפשרות להכיר את סיפורי הישובים הללו. מתקיימים סיורים מסוגים שונים: סיורים לציבור הרחב, בהם מופצות חוברות חדשות המופקות במיוחד, סיורים בהזמנה לקבוצות מהארץ ומחו"ל.

התקיימו שבעה סיורים פתוחים לציבור, לעומת שישה מתוכננים: לרמלה, כפרין, חטיין, מיסכה, כפרי לטרון (בעיקר לעמואס), עג'מי (ביפו), אל מליחה. השתתפו בהם בסה"כ 750 איש/ה, יהודים וערבים. הופקו חמש חוברות מיוחדות לסיורים בכפרין, חטיין, כפרי לטרון, עג'מי ואל מליחה.

קישור לחוברת על חטיין

לסיור ברמלה הופקו חולצות מיוחדות ובהן מחאה על דבריו הגזעניים של ראש העיר כלפי תושבי העיר הערבים. הסיור בו השתתפו הכי הרבה א/נשים היה לכפר מיסכה, ביום העצמאות של ישראל. משם המשיכו לתהלוכת השיבה, המאורגנת ע"י ועד העקורים, שהתקיימה השנה בא-לגון. הסיור לחטיין היה פעילות המשך להגשת התנגדות לתכנית הבניה המאיימת לכרסם חלק נוסף משטח הכפר לטובת מתחם קבר יתרו. הסיור בשכונת עג'מי ביפו נקשר במאבק נגד מדיניות הריסות הבתים שהחלה השנה בשכונה. הסיורים במיסכה, כפרין, לטרון ועג'מי פורסמו באמצעי תקשורת שונים. בסיור באל מליחה השתתפו כשלושים מפליטי הכפר, חלקם ביקרו בו לראשונה, ביוזמת וג'י עטאללה, מנהל ארגון מועדוני הנוער בגדה המערבית ובעזה, במסגרת פרויקט משותף עם זוכרות במימון HEKS/EPER. בסיורים לאל מליחה ולכפרין מילאו המשתתפים שאלונים לצורך פרויקט הערכת הסיורים שהחל בשנת 2007 וימשך ב-2008.

סיור של זוכרות בחיטין

דו"ח פעילות 2007

1. הצוות

ועד מנהל

ועדת ביקורת

2. פעילות במרחב

סיורים באתרים פלסטיניים

אירועי זיכרון

בשנת 2007 בוטל לראשונה סיור. הוא תוכנן להתקיים לכפר עמקא, ששרידיו נמצאים בשטח המושב עמקה. היו ניסיונות הידברות עם אנשי המושב כדי לשתף פעולה בסיור ולא להתגנב לשטח המושב. זוכרות לא מעונינת להתעמת עם יהודים החיים בשטחי היישובים הפלסטיניים שנהרסו בנכבה, אלא לגייס אותם ללקיחת אחריות על סוגיה זו. לשם כך, התקיים מפגש מקדים עם מזכיר מושב עמקה בו נדון הסיור ומטרותיו. הובטח לא לקיימו בשבת ולהודיע לו על מועדו

מראש. לקראת הסיור הודיעו אנשי המושב שהם אוסרים את קיומו בשטחם. זוכרות יחד עם פליטי עמקא החליטו לא לקיימו כדי לא ליצור עימות חזיתי.

התקיימו 14 סיורים לקבוצות מהארץ ו-28 לקבוצות מחו"ל. הסיורים הם ליפו, ליפתא, מיסכה, עין כארם, סומייל, שייח מוונס וכפרי לטרון (פארק קנדה).

בקבוצות מהארץ השתתפו קרוב לשלוש מאות איש/ה מקהלים מגוונים: משתתפי תכנית מנדל, מחנה קיץ אלטרנטיבי, רכזות וסטודנטים מארגון מהפך-תג'יר, סטודנטים מבית ברל, ביוזמת חביאר סבח, חבר זוכרות שלומד במכללה, סטודנטים מארגון רבנים שומרי משפט ועוד.

בקבוצות מחו"ל השתתפו 370 איש/ה. כמחצית מהסיורים היו לכפר ליפתא ורובם הודרכו ע"י תמר אברהם מזוכרות. לעיתים השתתף והדריך בהם גם פליט מהכפר שהביא את סיפורו. סיורים אחרים היו ליפו, אותם הדריכה אסתר גולדנברג, "פארק קנדה", חיפה ועוד. חלק מהסיורים היו למלווים האקומנים EAPPI, אחרים לקבוצות הקשורות בארגונים השותפים לזוכרות מחו"ל ושניים לקבוצות מארגונים ציונים בחו"ל.

אירועי זיכרון

זוכרות ארגנה, זו השנה הרביעית ברציפות, אירוע זיכרון לטבח דיר יאסין בשטח הכפר. השתתפו קרוב למאה איש/ה ששמעו את עדותו של פליט שלחם להגנת הכפר. נערכה לראשונה תהלוכה ממרכז רחוב כנפי נשרים עד לכפר, בי"ח לחולי נפש כפר שאול. הוצבו שלטים המאזכרים את הכפר והוקראו שמות הנרצחים. האירוע סוקר באמצעי תקשורת שונים. בעקבות האירוע פגש עמר אגבריה מזוכרות כשלושים מפליטי הכפר ופלסטינים אחרים באבו דיס והראה להם את תצלומי האירוע. אירוע הזיכרון השני שזוכרות השתתפה בו היתה תהלוכת השיבה הנ"ל. השנה השתתפו בה, ביום העצמאות הישראלי (!) מאות יהודים ואלפי פלסטינים.

הסיור ברמלה

أيتام المجزرة في دير ياسين
יתומי הטבח בדיר יאסין
Orphans of the massacre in Dir Yassin

דו"ח פעילות 2007

1. הצוות

ועד מנהל

ועדת ביקורת

2. פעילות במרחב

סיורים באתרים פלסטיניים

אירועי זיכרון

התנגדויות לתכניות בניה

פעולה ישירה

מפת ת"א עם הכפרים הפלסטינים שבה

3. ייצור והפצת ידע

אתר אינטרנט

מרכז מידע

חוברות

חומרים ויזואליים

עדויות וידיאו

כתב העת "סדק"

גלריה

זוכרות בתקשורת

4. חינוך

קבוצות מורים

ערכה חינוכית

פרויקט משותף עם מהפך-תג'יר

קבוצת צעירי זוכרות

ערבי עיון

הרצאות לקבוצות

הרצאות בכנסים

למידה על שיבת הפליטים

פעילויות עם נוער

הרצאות לקבוצות פלסטיניות

5. פיתוח ארגוני

גיוס משאבים

התנגדויות לתכניות בניה

זוכרות המשיכה להגיש בשנת 2007 התנגדויות לתכניות בניה המאיימות להרוס ולהותיר ללא זכר אתרים פלסטיניים שנכבשו ב-1948. הוגשו שתי התנגדויות חדשות לתכניות בניה, בכפרים חטיין ובסומייל והוצגה ההתנגדות שהוגשה ב-2006 לבניה ביהוד וכן הוצגה ההתנגדות לתכנית בחטיין. זוכרות הגישה התנגדות לבניה בחטיין בעקבות פניה של עקורי הכפר, אזרחי ישראל. יזמי התכנית הם העדה הדרוזית המבקשים להרחיב את מתחם קבר הנביא יתרו על חשבון אדמות הכפר. בדיון בועדה המחוזית לתכנון ולבניה של משרד הפנים גילה יו"ר הועדה יחס עוין להתנגדויות של העקורים ושל זוכרות. ובכל זאת, נקבע בדיון כי שטח בית הקברות של הכפר לא יפגע.

בועדת התכנון הדנה בתכנית הבניה ליהוד, המאיימת להרוס עשרות בתי העיירה הפלסטינית עבסיה, גילתה יו"ר הועדה יחס חיובי להתנגדות. היא הציעה למהנדסת העיר לראות את ההתנגדות של זוכרות, שהיתה ההתנגדות היחידה לתכנית, כאתגר ולא כמחסום. כלומר לאמץ פרטים ורעיונות מההתנגדות לתכנית הבניה ולשלבם בבניה העתידית בעיר. ההתנגדות לתכנית הבניה בסומייל, במרכז ת"א, תידון ב-2008. בתחילת השנה קיבלה זוכרות אינדיקציה לכך שפעילות זו משפיעה על מקבלי ההחלטות. איש הצוות האסטרטגי של עיריית ת"א פנה לזוכרות בבקשה לקבל מידע על אבו כביר בדרום ת"א, בדרך לתכנון מחודש של האזור. איתן ברונשטיין זומן לישיבה של צוות שימור ארצי במשרד הפנים שהתקיים ברמלה כדי לדון במורשת הערבית הבנויה בעיר.

דו"ח פעילות 2007

1. הצוות

ועד מנהל

ועדת ביקורת

2. פעילות במרחב

סיורים באתרים פלסטיניים

אירועי זיכרון

התנגדויות לתכניות בניה

פעולה ישירה

מפת ת"א עם הכפרים הפלסטינים שבה

3. ייצור והפצת ידע

אתר אינטרנט

מרכז מידע

חוברות

חומרים ויזואליים

עדויות וידיאו

כתב העת "סדק"

גלריה

פעולה ישירה

בשנת 2007 ביצעה זוכרות שלוש פעולות ישירות במרחב הציבורי.

בערב יום העצמאות של ישראל יצאו עשרות פעילים לרחובות ת"א לרסס גרפיטי באתרים בהם היו כפרים פלסטיניים עד הנכבה. חוליות מצוידות בספריי ובגלופות התפזרו בסומייל, שיח מוונס, מנשייה, אבו כביר, ג'מאסין אל ע'רבי וסלמה ושאלו בכתובות מרוססות "היכן חיים פליטי הכפרים?" "היכן למדו תובי הכפרים עד 1948?" ועוד. עוברים ושבים התעניינו בפעולה שגם סוקרה בעיתון "העיר".

ביום הנכבה ה-59, שחל ב-15/5/2007, השתתפה זוכרות בהתארגנות של מספר ארגונים לציינו באמצעות הקרנות של פרזנטציות ברחובות ערים בשמונה מקומות בארץ בו זמנית. זוכרות היתה בין מארגני האירוע והפעילה שתי מצגות בת"א. האירוע זכה להתעניינות של התקשורת ושל מאות עוברים ושבים. הפעולה סוכלה בשלושה מקומות בהם תוכננה בירושלים בעקבות התערבות העירייה באמצעות פקחיה.

זוכרות ציינה את 60 שנה לתכנית החלוקה באמצעות מיצג בשדרות רוטשילד בת"א. במיצג הוצג חלק מפרויקט "זיכרון מגשר" שמפעילה זוכרות יחד עם שותפים באירופה הקשורים בארגון פלסטיני בלבנון. במסגרת פרויקט זה צולמו פליטי הכפר אל ראס אל אחמר ותמונותיהם פותחו לגודל מלא והוצבו בשרידי כפרם, היום מושב כרם בן זמרה. תמונות הענק הוצגו בשדרה והופץ פלייר לעוברים ושבים שהתעניינו מאד בפרויקט.

קישור לדיווח

60 שנה לתכנית החלוקה

ערב יום העצמאות

תל אביב והכפרים הפלסטיניים שבה

تل أبيب والقرى الفلسطينية فيها
Tel Aviv and its Palestinian Villages

الشيخ مؤنس	שיח' מונס
صنّيل	סומייל
جمناسين الغربي	ג'מאסין אל-ערבי
المنشية	אל מונשייה
سلمة	סלמה
أبو كبير	אבו כביר
منطقة الصيادين	כנרת הדייגים
ارشد	אירשיד

מפת ת"א עם הכפרים הפלסטינים שבה דימוי

יצאה לאור ב-3000 עותקים מפת ת"א של זוכרות. מדובר במפה רגילה של העיר, עם כל הרחובות והאתרים, אבל נוספו לה כל הכפרים הפלסטיניים שהיו עד 1948 בשטחה של ת"א כיום. כמו כן סומנו בה שרידי הבתים הערבים בעיר, בעיקר בדרומה. יציאתה של המפה סוקרה בעיתון "העיר". המפה מופצת לא/נשים מתעניינים, קרובים יותר או פחות לזוכרות. אין הכוונה להפיצה בשלב זה לקהל הרחב אלא לא/נשים שיכולים לעשות בה שימוש של ממש. לדוגמא, ידוע לנו על משהו שמיסגר ותלה אותה בסלון דירתו. רבים שמחו מאד לקבלה. זוכרות תקיים סדרת סיורים לקבוצות מסוימות ולקהל הרחב באמצעות המפה. ב-2007 התקיים סיור עבור סטודנטים לצילום בשלושה כפרים בת"א ויהיה לכך המשך בשנת 2008.

דו"ח פעילות 2007

1. הצוות

ועד מנהל
ועדת ביקורת

2. פעילות במרחב

סיורים באתרים פלסטיניים
אירועי זיכרון
התנגדויות לתכניות בניה
פעולה ישירה

מפת ת"א עם הכפרים הפלסטיניים שבה

3. ייצור והפצת ידע

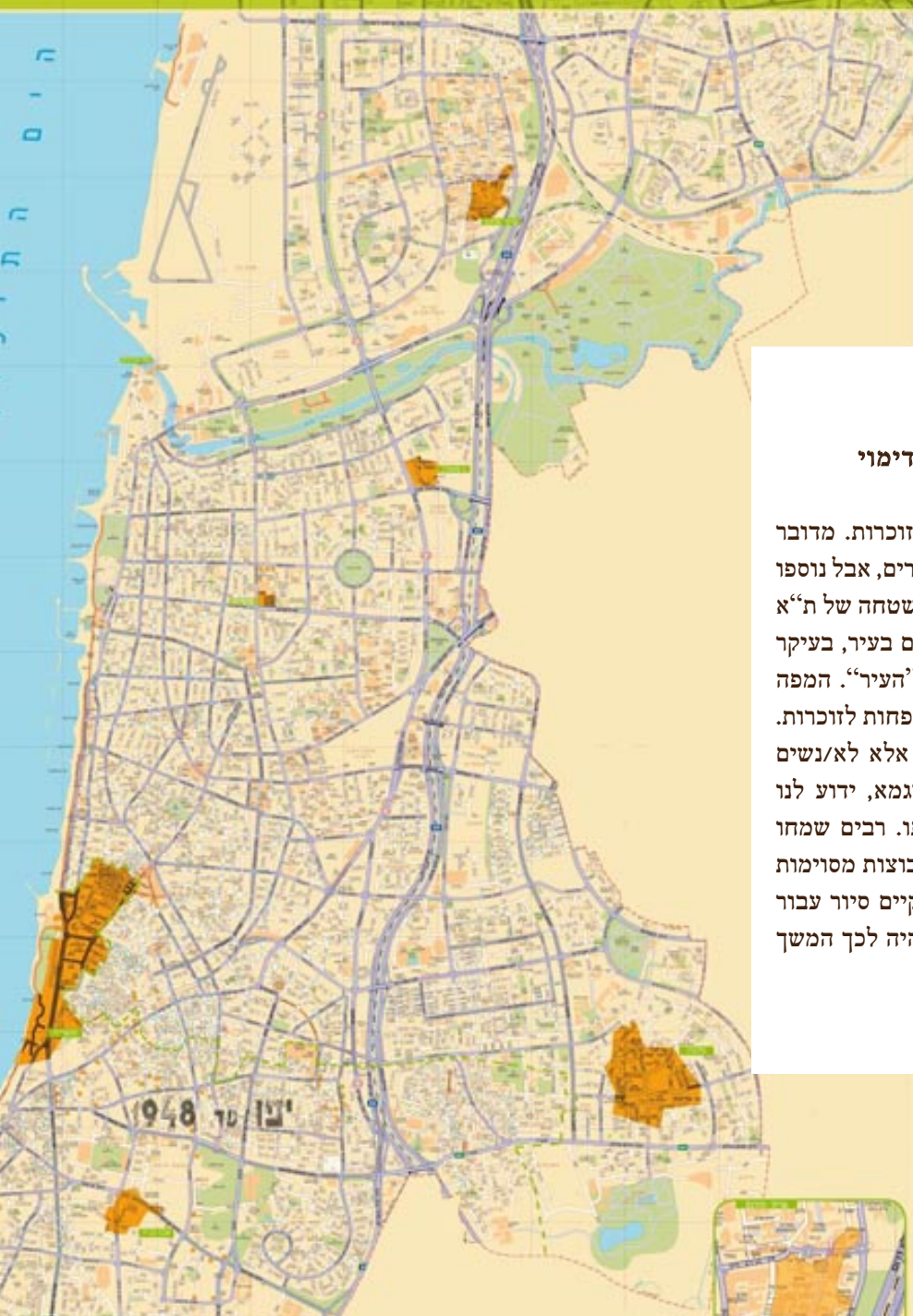
אתר אינטרנט
מרכז מידע
חוברות
חומרים ויזואליים
עדויות וידיאו
כתב העת "סדק"
גלריה
זוכרות בתקשורת

4. חינוך

קבוצות מורים
ערכה חינוכית
פרויקט משותף עם מהפך-תג'יר
קבוצת צעירי זוכרות
ערבי עיון
הרצאות לקבוצות
הרצאות בכנסים
למידה על שיבת הפליטים
פעילויות עם נוער
הרצאות לקבוצות פלסטיניות

5. פיתוח ארגוני

גיוס משאבים

דו"ח פעילות 2007

1. הצוות

ועד מנהל

ועדת ביקורת

2. פעילות במרחב

סיורים באתרים פלסטיניים

אירועי זיכרון

התנגדויות לתכניות בניה

פעולה ישירה

מפת ת"א עם הכפרים הפלסטינים שבה

3. ייצור והפצת ידע

אתר אינטרנט

מרכז מידע

חוברות

חומרים ויזואליים

עדויות וידיאו

כתב העת "סדק"

גלריה

זוכרות בתקשורת

4. חינוך

קבוצות מורים

ערכה חינוכית

פרויקט משותף עם מהפך-תג'יר

קבוצת צעירי זוכרות

ערבי עיון

הרצאות לקבוצות

הרצאות בכנסים

למידה על שיבת הפליטים

פעילויות עם נוער

הרצאות לקבוצות פלסטיניות

5. פיתוח ארגוני

גיוס משאבים

ייצור והפצת ידע

אתר אינטרנט; מרכז מידע; חוברות; חומרים ויזואליים; עדויות בווידיאו; כתב העת «סדק»; גלריה; זוכרות בתקשורת.

אתר אינטרנט

אתר האינטרנט הוא חלק ממרכז המידע של זוכרות. הוא התעדכן ואורגן מחדש ב-2007 ע"פ הקטגוריות של הפעילות של זוכרות. סה"כ נוספו לאתר 170 עמודים חדשים בעברית, אנגלית וערבית. הם כוללים, בין היתר, עדויות בעברית ובערבית של פליטים פלסטינים משמונה מקומות שונים ושל שני חיילים ישראלים שלחמו בלטרון ב-1967, ארבעה סרטוני וידיאו קישור, חוברות על אתרים פלסטיניים מהנכבה, 8 מאמרים לקריאה, שתי מצגות, ו-16 כתבות מהעיתונות. הועלתה לאתר המצגת על הנכבה בעברית, שזוכרות פיתחה. כמו כן, הועלתה לאתר באנגלית **ערכה ליצירת מפה** גדולה במרחב פתוח. זו פעילות שפיתחה זוכרות לציון הנכבה יחד עם הציבור וביצעה אותה במספר אירועים עד כה. בשנת 2007 השתמשו בערכה זו בשלושה מקומות בארה"ב ובאנגליה לציון יום הנכבה ויש התעניינות לקראת שישים שנה לנכבה להשתמש בה במקומות נוספים, בבלגיה, באוסטרליה ובהולנד.

העדויות שהועלו לאתר תומללו ונערכו בערבית ותורגמו כולן לעברית ורובן גם לאנגלית. הן אורגנו באתר ע"פ המקומות מהן גורשו ב-1948. השנה גם ארגנו טבלה עם קטגוריות שונות לחיפוש עדויות: ג'נדר העד/ה, שם מראיין/ת, גיל, מקום ותאריך הראיון. מספר עדויות נאספו במחנות פליטים בירדן, ע"י רנין ג'ריס מזוכרות, ועם חזרתה לארץ היא הוזמנה לחקירה בשב"כ.

כל החוברות שהוציאה זוכרות, עד סוף 2007 24 במספר, הועלו לאתר בפורמט pdf.

נוסף לאתר חלק חדש בעניין הגלריה של זוכרות. מתוארת בו פעילות הגלריה שנפתחה ב-2007 בחלל של זוכרות. **קישור לגלריה**

חלק חדש נוסף השנה על זוכרות: "מי אנחנו". כתובים בו פרטים ביוגרפיים על א/נשי זוכרות וכן מאמר של נורמה מוסי ואיתן ברונשטיין: **"למה זוכרות קיימת?"**.

עמוד חדש נוסף מכיל **"שאלות נפוצות"** שמופנות לזוכרות, עם תשובות עליהן. הוא נערך ונכתב ע"י עמית לנדאו, חבר זוכרות, בעזרת יתר חברי הארגון. בחלק זה הועלתה גם **פרזנטציה** בת שלושים עמודי תמונות וטקסט באנגלית המתארת את הפעילות של זוכרות.

חלק הוידאו באתר עודכן והוצבו בו סרטונים חדשים: עדויות נשים על הנכבה, קרן קיימת למי?, זוכרות את אל כפרין, סיור זוכרות לרמלה. שלושת הראשונים נעשו ע"י רנין ג'ריס מזוכרות והרביעי ע"י הטלוויזיה החברתית.

בדיווחים על הפעילויות נוספו פסקאות המסבירות לגולשים/ות את ההקשר והחשיבות של הפעילות הספציפית המתוארת.

בחלק על מרכז המידע באתר בעברית נוספה קטגוריה ובה כל **ימי העיון** שהתקיימו בזוכרות מאז ינואר 2003.

ב"זוכרות בתקשורת" הוצבו 16 כתבות חדשות בעברית ואנגלית שלמעלה ממחציתן הן כתבות שתורגמו לאנגלית.

חלק נוסף חדש מתאר את **כתב העת "סדק"** ויש בו תאור של כתב העת, תוכן העניינים ומספר עמודים לדוגמא.

דו"ח פעילות 2007

1. הצוות

ועד מנהל

ועדת ביקורת

2. פעילות במרחב

סיורים באתרים פלסטיניים

אירועי זיכרון

התנגדויות לתכניות בניה

פעולה ישירה

מפת ת"א עם הכפרים הפלסטינים שבה

3. ייצור והפצת ידע

אתר אינטרנט

מרכז מידע

חוברות

חומרים ויזואליים

עדויות וידיאו

כתב העת "סדק"

גלריה

זוכרות בתקשורת

4. חינוך

קבוצות מורים

ערכה חינוכית

פרויקט משותף עם מהפך-תג'יר

קבוצת צעירי זוכרות

ערבי עיון

הרצאות לקבוצות

הרצאות בכנסים

למידה על שיבת הפליטים

פעילויות עם נוער

הרצאות לקבוצות פלסטיניות

5. פיתוח ארגוני

גיוס משאבים

השנה גם נפתחה האפשרות לתרום כסף לזוכרות באמצעות כרטיסי אשראי מהארץ. הדבר נעשה ע"י "לתרום קום" שלוקחים על כל תרומה עמלה בשיעור חמישה אחוז.

להלן טבלת כניסות יומיות ממצעות לכל חודש:

ינואר	פברואר	מרץ	אפריל	מאי	יוני	יולי	אוגוסט	ספטמבר	אוקטובר	נובמבר	דצמבר
1816	3598	3795	2547	1835	2164	1834	1107	1032	934	995	881

לאחר מתקבלות פניות רבות של א/נשים לצורך קבלת אינפורמציה, עדכונים על הפעילות, תמיכה ומחאה. משנת 2007 שמורות בזוכרות 160 פניות כאלה לאתר. הנה שתיים:

< שלום רב,

שמי מיכל, ולמרות ששמעתי וקראתי על «זוכרות» מזה זמן,

עד עכשיו לא ביקרתי באתר שלכם.

התרגשתי עד דמעות מקריאת הדו"ח על הפעילויות שלכם,

מכל מה שאתם עושים ומהתקווה שזה נותן לאנשים מכל

הצדדים. תודה רבה!

אנא הוסיפו את כתובתי לרשימת העידכונים של הפעילויות,

כולל הסיורים בכפרים ההרוסים.

תודה שוב ויישר כוח.

< האם אתן זוכרות רק את בריחת הפלסטינאים בעיקבות מלחמת

השיחרור? מדוע אינכן זוכרות את מאוראות 1929 ומאוראות

1935? את רצח משפחת מתישבים בכפר גיבתון שליג

רחובות? האם ישראל פתחה במלחמה ב1948? או שאולי

הפלסטינאים בהנהגת המופתי (ימ"ש) סירבו להכיר בהחלטת

האו"ם? הרי אם היו הפלסטינאים מקבלים את החלטת

החלוקה, לא הייתן צריכות לזכור כלום! לא כך? הייתי רוצה

לקבל ע"כ תשובה!

ישראל

דו"ח פעילות 2007

מרכז מידע

הספרייה של זוכרות עברה לחדר נפרד מחדר הישיבות וכך נוצר עבודה מקום רחב ונוח יותר. עכשיו יש בספרייה מכונת צילום מסמכים לרשות המבקרים; מדפים נפרדים ומסומנים למפות, פוסטרים והדפסות; תצוגות עבודת אמנות; ארון עם חומרים ויזואליים שזוכרות יצרה; אוגדן המקבץ את כל החוברות שזוכרות הפיקה. נוצר גם קטלוג עבור החוברות של זוכרות המפרט את שנת ההוצאה, שפת החוברת, מספר העמודים, זמינות עותק מודפס. מוצגת טבלת מחירים לחומרים השונים לצורך מכירתם למעוניינים. הספרים גדלה בהרבה והספרים בה קוטלגו וסומנו במדבקות ע"פ הקטגוריות שנראו לחברי הצוות כמתאימות ביותר: "כאן" כוללת ספרים בהיסטוריה וגיאוגרפיה של ישראל, כולל השטחים שנכבשו ב-1967; "תיאוריה חברתית וביקורתית"; "אמנות, צילום וארכיטקטורה"; "ספרות ושירה"; "פליטים וחוק בינלאומי". הקטגוריה ההרחבה ביותר היא "ציונות" וכוללת עשרות ספרים לא ביקורתיים בעליל שרובם נתרמו ע"י אנתיאה. כל הדו"חות השנתיים של העמותה, מאז שנת 2003, מעוצבים ומודפסים ונמצאים בספרייה באנגלית ובעברית.

מרכז המידע עבר שדרוג פיזי ווירטואלי משמעותי. נעשתה עבודת תכנון על קטלוג הידע ההולך ומצטבר בזוכרות וחלקו כבר קוטלג ב-2007.

נכתבו עשרות עבודות אקדמיות בעזרת החומרים והקשרים שזוכרות סיפקה. עשר עבודות אקדמיות שהושלמו גם חזרו למרכז המידע.

זוכרות מבקשת לאסוף מידע על הנכבה, בעיקר בעברית, שאינו רב במיוחד וגם לעודד יצירת חומרים חדשים תוך כדי פעילות בשטח של א/נשים בתחומים שונים. בדרך זו נאספים גם חומרים לא קונבנציונאליים כמו צילומים, פריטי אמנות, תיעוד בוידאו, תמונות משפחה של פליטים, מפות מנטליות ואחרות ועוד.

השנה אורגן וקוטלג מאגר התמונות הגדול של זוכרות, בעיקר מהפעילויות השונות. כ-700 תמונות טובות נכללות במאגר דיגיטלי וחמש מאות הטובות ביניהן הודפסו, כדי לשמר אותן היטב, והוכנסו לאלבומים הנמצאים בספריית מארכז המידע. הם גם קוטלגו ע"פ תאריך, מקום ובחלק מהמקרים גם צלם.

אוסף תמונות, בשני עותקים, נוצר על בסיס עבודתה ותרומתה של הצלמת דבורה ברייט, פרופסור לצילום בבי"ס רוד איילנד לעיצוב. היא תיעדה שרידי כפרים פלסטיניים בתמונות צבע הנגישות במרכז המידע של זוכרות ונעשה בהן שימוש גם בפעילות ללימוד הנכבה.

סדרה שניה של תמונות דיגיטליות ומודפסות נתרמה ע"י חוקרת הגיאוגרפיה נגה קדמן, חברת זוכרות. האוסף כולל כמאתיים תמונות מקוטלגות ע"פ שמות האתרים הפלסטיניים שהיו עד 1948.

1. הצוות

ועד מנהל

ועדת ביקורת

2. פעילות במרחב

סיורים באתרים פלסטיניים

אירועי זיכרון

התנגדויות לתכניות בניה

פעולה ישירה

מפת ת"א עם הכפרים הפלסטיניים שבה

3. ייצור והפצת ידע

אתר אינטרנט

מרכז מידע

חוברות

חומרים ויזואליים

עדויות וידיאו

כתב העת "סדק"

גלריה

זוכרות בתקשורת

4. חינוך

קבוצות מורים

ערכה חינוכית

פרויקט משותף עם מהפך-תג'יר

קבוצת צעירי זוכרות

ערבי עיון

הרצאות לקבוצות

הרצאות בכנסים

למידה על שיבת הפליטים

פעילויות עם נוער

הרצאות לקבוצות פלסטיניות

5. פיתוח ארגוני

גיוס משאבים

צילום: דבורה ברייט. מלון הילטון מעל בית קברות פלסטיני, ת"א. 2006.

דו"ח פעילות 2007

1. הצוות

ועד מנהל

ועדת ביקורת

2. פעילות במרחב

סיורים באתרים פלסטיניים

אירועי זיכרון

התנגדויות לתכניות בניה

פעולה ישירה

מפת ת"א עם הכפרים הפלסטינים שבה

3. ייצור והפצת ידע

אתר אינטרנט

מרכז מידע

חוברות

חומרים ויזואליים

עדויות וידיאו

כתב העת "סדק"

גלריה

זוכרות בתקשורת

4. חינוך

קבוצות מורים

ערכה חינוכית

פרויקט משותף עם מהפך-תג'יר

קבוצת צעירי זוכרות

ערבי עיון

הרצאות לקבוצות

הרצאות בכנסים

למידה על שיבת הפליטים

פעילויות עם נוער

הרצאות לקבוצות פלסטיניות

5. פיתוח ארגוני

גיוס משאבים

חוברות

כחלק מהסיורים של זוכרות לאתרים הקשורים בנכבה, מופקות חוברות בעברית ובערבית על אתרים אלו. בשנת 2007 הופקו חמש חוברות חדשות על: כפרין, חטיין, לטרון, עג'מי (ביפו), אל מאלחה. החוברות נעשות עבות יותר ומגוונות יותר בטקסטים שלהן. מעבר למידע על היישובים הפלסטיניים יש יותר מאמרים של פעילי זוכרות ואחרים בחוברות. בחוברת על כפרי לטרון נכתב מאמר מקיף מאת איתן ברונשטיין המתאר את הפעילות הרבה של זוכרות שהתחילה למעשה במקום הזה, "פארק קנדה". לראשונה החלה זוכרות לעצב גרפית את החוברות. בחוברת על כפרין יש חומרים שנתרמו ע"י חברת קיבוץ עין השופט, שמספר מחבריו גם השתתפו בסיור לחורבות הכפר. החוברת על עג'מי עוסקת בעיקר בשכונה היפואית ובהריסות הבתים בה בשנת 2007 והיא גם מספרת בקיצור את סיפור העיר בנכבה. לראשונה הוציאה זוכרות חוברת על שכונה מסוימת בעיר ערבית ולראשונה היא נקשרה למאבק אקטואלי, דבר המסייע להבין את הנכבה המתמשכת בארץ.

חומרים ויזואליים

הוכנו עשרה חומרים שונים לצורך פרזנטציות של זוכרות, בעיקר בכנסים בחו"ל. אורגנו מספר פרזנטציות עבור הצגה של זוכרות ופעילותה בכנסים וסיורי הרצאות בארץ ובעולם.

עדויות וידיאו

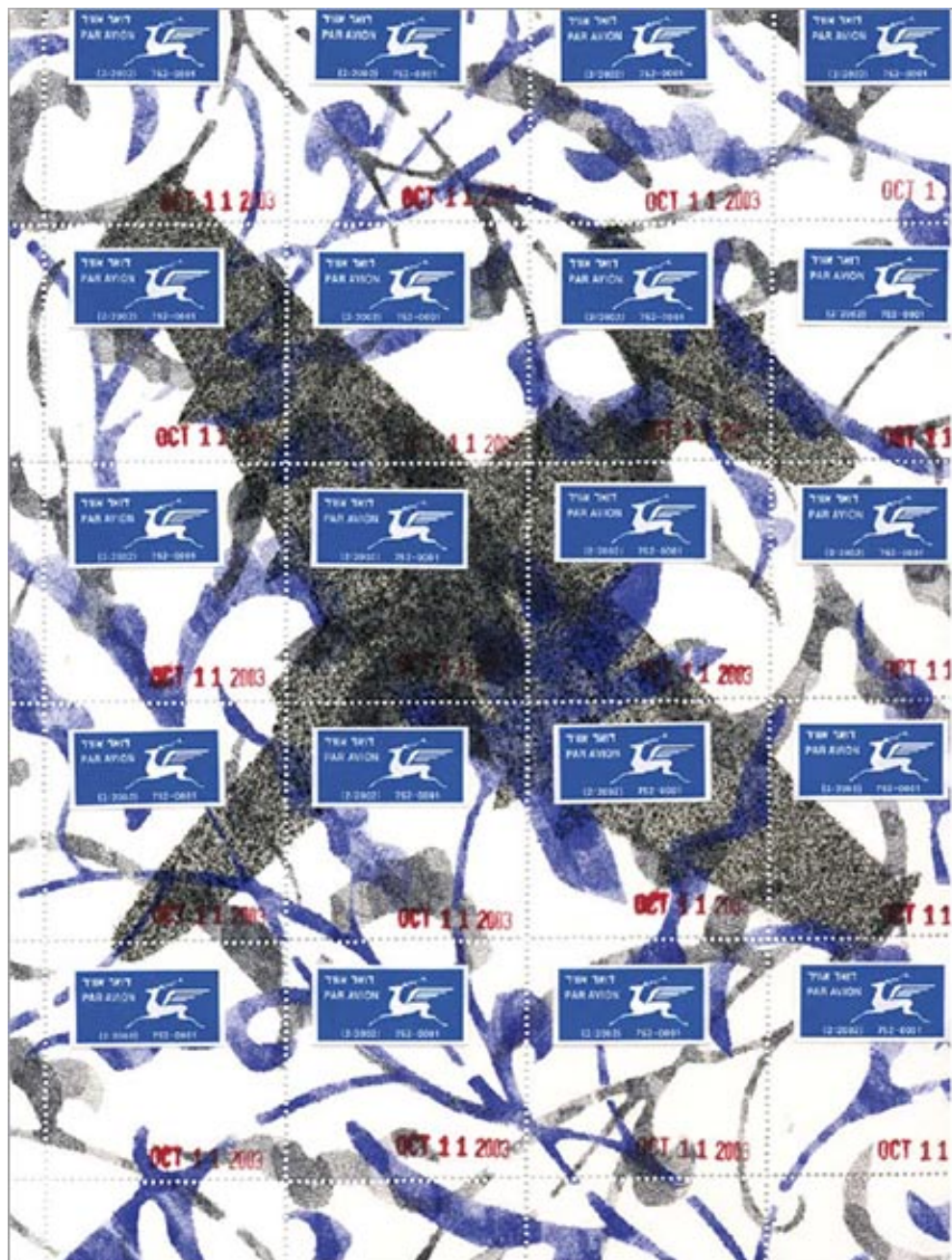
נאספו השנה 47 עדויות מצולמות בווידיאו. 20 מהן צולמו במחנה הפליטים עין אל חילוה בלבנון והועברו לזוכרות במסגרת פרויקט "זיכרון מגשר" על הכפר אל ראס אל אחמר. רנין ג'ריס, רכזת הפרויקט, ערכה גם סרט בן 14 דק' על סיפורי נשים על הנכבה. הסרט זכה במקום שלישי בתחרות סרטים על הנכבה שקיים ארגון בדיל מבית לחם. כמו כן,

הוזמן הסרט להקרנות בפסטיבלי סרטים בחיפה, לונדון וסן פרנסיסקו. נערך גם סרט של 12 דק' עם מקבץ עדויות של חמישה פליטים מהכפר אל ראס אל אחמר, במסגרת פרויקט זיכרון מגשר שהוזכר לעיל.

תשעה סיורים ואירועי זוכרות שונים תועדו בווידיאו. תומללו ותורגמו לעברית 27 עדויות של פלסטינים. על הכפרים אל ראס אל אחמר, עמקא, סלמה וחטיין נכתב "סיפורו של כפר", המאגד את העדויות השונות על אותו מקום ומסדרן לפי נושאים שונים. סיפורים אלו הועלו לאתר העמותה ותורגמו ע"י בדיל לערבית ופורסמו במגזין אל מג'דל. הושלמה טבלת אקסל המכילה רישום של כל החומרים המוקלטים שקיימים בזוכרות בפורמטים שונים. הטבלה מחולקת לשלושה גליונות: עדויות, אירועי זוכרות, הרצאות (וכנסים). בכל טבלה קטגוריות שונות הנותנות מידע על החומר המוקלט ומאפשרות לערוך חיפושים כמו בקטלוג.

כתב העת "סדק"

בשנת 2007 החלה זוכרות להוציא את כתב העת סדק - כתב עת לנכבה שכאן, בעריכת תומר גרדי. זהו פרויקט בשיתוף קבוצת פרהסיה וההוצאה לאור פרדס. מהדורה בת אלף עותקים של הגיליון הראשון של "סדק" יצאה לאור במאי. 500 מהם נמכרו במכירה עצמית ובחנויות ספרים. 500 נוספים נשלחו לחברי זוכרות, לתורמים, למבקרים, לאמנים לכותבים בגיליון ולכותבים פוטנציאליים. התגובות לסדק רבות ומצוינות. הוא הוזכר מספר פעמים בכלי התקשורת והתקבלו בזוכרות המון תגובות נלהבות בעיקר במיילים. התקיימו ארבעה ערבי עיון בעקבות כתב העת ובנושאים שהוזכרו בו. ערב אחד עסק ב"הורות", אחר בהצגת מספר טקסטים מתוכו ב"ברבור" בירושלים, אחר בערערה, שהיה ניסיון מעניין וייחודי לפנות לקהל ערבי, שאינו הקהל הרגיל של זוכרות. לאור הביקוש הרב הודפסו בתחילת 2008 500 עותקים נוספים של הגיליון הראשון.

07 יור / 1 קד

עצמאות: השלטון תמיד זר

אריאלה אזולאי

• דריד אבו שרה, 2003-2004, מתוך הסדרה Dead Letter Office

החדש – סוף התורש" שקשקא חור ושנה בלוחנו אחרי אבי, תוך שהמצולל של הביטוי סקבל מעמד עצמאי ושהרי את מוכנו המקורי לא יכול היה פרנץ היילר להבין, כך גם חוזה בני ולשה בפיה את הביטוי "יראת כבוד" – יראת כבוד, מבלי להבין את משמעותו, אך עם ידיעה שבקצה תחזות עליו היא נטלת חלק במשהו נחל ונשגב ממנו. כאילו כל אימת שמושטע הביטוי מפה, יראת הכבוד בעולם הולדת מתעצמת.

לפני הרבה שנים, כשהלרית הגדולים בבית המשותף שיצדתי עם בן ווני היו קבצים, סירבתי לתלת רגל – גם על מרפסת הבית וגם על האסון. יום אחד, בתג פורים, כמחפשי שהיה זה בשנת '94 או '96, חוזתי הביתה ורגל ישראל ותנשף מהחלון. עוד לפני שהמקסימוס לוסר דבר מן קיבלתי הסבר: הבית התחפש ליום העצמאות. טוח דעתי: יום העצמאות מתחפשת. מאמינים נחלים לא יצמדו מכאן.

לפני כמה שנים נסעתי במסונת, ועל קו ההפרדה בין המסלולים באנו גבירול במסוך לכיר רבין היה מוסל רגל. וחף לא בריכוש הביא אחי לטוס ממסלולי ולהסביר ברגל את צורתו של הצמיג. כמו תחושה שהללה במים ויחזרנו שגרשם בום והתקף אותם

לפני שביר קיבלתי מכתב לוחים מתגן אלו הולדת בני. נכתב שבו: "לקראת יום העצמאות אנו מבקשות מכל משפחה להביא תמונה של הילדה בביתך במקום בארץ ישראל, ובהמשך: "הילדים מחמנים להגיע לבסוף בסתיו לבן ולהביא מתנה למדינה וששה קטן מושבע – פוח, עלה, ציור, שיר, יזעט שלום וכו'. לא רק ציור תאריך לוחה של המדינה, אלא מדין טקס דתי שבמסגרתו מקדשים את המולך ומביאים לו מנחה.

המתנה הרצויה היא מן הסבך, ותמונתה של הילדה, שאמורה לשמש תפאורה לספק, נעשה לסמן בגופה את הויקה המכרית והבלתי אמצעית בינה לבין הארץ שאיתה מבקשת המדינה להיות מוזהב, וזאת על מנת להוק את המור הקדום והראשוני של הממלכה: צילום "מבקר" במקום כלשהו בארץ ישראל.

יום אחרי שהגיע המכתב, סיפרה לי בני שבמפגש חיומי הסביר להם כיצד יש לטגן ברגל. קידוש המדינה מלווה בקידוש אביזרה ובהנחלת דמוסים ראויים לשימוש בום: אסור לרדוק את הרגל על הארץ; אם רגל נפליש להרימות; לא נענשים ברגל בידים מלחלכות; אסור לקרוע אותו תוךך לנהוג בו ב"יראת כבוד". כמו "סוף

דו"ח פעילות 2007

1. הצוות

ועד מנהל

ועדת ביקורת

2. פעילות במרחב

סיורים באתרים פלסטיניים

אירועי זיכרון

התנגדויות לתכניות בניה

פעולה ישירה

מפת ת"א עם הכפרים הפלסטיניים שבה

3. ייצור והפצת ידע

אתר אינטרנט

מרכז מידע

חוברות

חומרים ויזואליים

עדויות וידיאו

כתב העת "סדק"

גלריה

זוכרות בתקשורת

בדצמבר הושלם הגיליון השני של סדק והודפס בתחילת ינואר 2008.

התכנית ל-2008 היא להדפיס את הגיליון השלישי והרביעי ובשנת 2009 לעבור למתכונת של שלוש מהדורות בשנה.

גלריה

בשנת 2007 נפתחה בזוכרות גלריה לאמנות בניהולה של נורמה מוסי, שגם אוצרת את התערוכות. החלל המרכזי שופץ והותאם לתצוגה של אמנות. הקירות נצבעו לבן והותקנה תאורה מתאימה. במאי נפתחה בחגיגות התערוכה הראשונה בערב מלא א/נשים ומוזיקה מקסימה. התערוכה היא של האמנית שלומית באומן והיא עוסקת בזיכרון ובשכחה של הכפר אל דווארה בקיבוץ בו גדלה, עמיר (ראו דימוי בצד ימין למטה). התערוכה כוללת מוניטורים מקרמיקה שהוצבו על הקירות וסרט אנימציה שכלל תמונות מסרטים משנות הקיבוץ הראשונות. לסרט יש גם פס קול מקורי שיצר אריאל מיודוסר. קיומה של התערוכה סוקר בעיתון העיר ובאתר האינטרנט ynet.

בספטמבר נפתחה התערוכה השניה תחת הכותרת "ראי ראי (את) שעל הקיר" והיא כוללת תצלומים של שישה צלמים/ות ועוסקת במה שנראה ובמה שלא באתרי היישובים הפלסטיניים שנהרסו בנכבה. גם היא סוקרה ב"העיר". לשתי התערוכות נערכו שיח גלריה פתוחים לקהל.

זוכרות בתקשורת

זוכרות מקבלת חשיפה בתקשורת, בד"כ המקוונת או 'הארץ' או המקומונים. נראה כי התקשורת הפופולרית יותר, הכתובה והמשודרת, עדיין מתקשה לקבל את המסרים של זוכרות. קשה במיוחד הפניה של ארגון ישראלי, שרוב פעיליו יהודים, ליהודים בישראל לדעת על הנכבה. הנושא הזה בד"כ מיוצג כ"נרטיב פלסטיני" וזוכרות מבקשת לסדוק את הדיכטומיה

הזו. נערכו בארגון מספר דיונים בשאלה אם להשקיע משאבים רבים יותר כדי לקבל חשיפה תקשורתית. בינתיים הוחלט שהמשאבים הקיימים מספיקים, במסגרת המיגבלות התקציביות של הארגון. בד"כ זוכרות פונה ישירות למספר עיתונאים/ות שנענים בחיוב להצעות לסקר. בעיתונות בעברית היו בשנת 2007, 48 כתבות תקשורת בזוכרות, באנגלית 7 ובערבית 8.

קלסר תקשורת עם כתבות שונות שפורסמו בעיתונות נאסף ומוצג בספריה של זוכרות ומאורגן ע"פ שנים. כל הכתבות גם סרוקות ושמורות במחשב וחלקן גם במקור האינטרנטי שלהן. כתבות רבות גם הועלו לאתר הארגון. תיעוד החשיפה התקשורתית מאפשר מעקב אחרי השיח על הנכבה ועל הפעילות של זוכרות.

נזכיר כאן רק שתי כתבות בולטות משנת 2007: אחת היא ביקורת מתלהבת מאד שכתבה פרופ' אורלי לובין ב'הארץ' על כתב העת סדק ועל זוכרות: לובין כותבת "הגיליון הראשון של כתב העת 'סדק' מצליח לעורר בי תגובה פוליטית שכבר שכחתי את קיומה – הלא כתוב ב'סדק' שום דבר שאני לא יודעת, ויחד עם זאת – הלא לובין מפליגה בשבחיה על סדק כחלק מהפעולה של זוכרות במאמר ארוך שהוא חלק ממאמר אקדמי ארוך בהרבה שיפורסם בספר.

מאמר, שכתב איתמר עינברי, באתר מעריב באינטרנט סקר בהרחבה את יום ההולדת חמש של זוכרות. מאה ושלוש עשרה התגובות שנרשמו בעקבותיה מעידות שקשה להתעלם מהארגון הזה.

דו"ח פעילות 2007

1. הצוות

ועד מנהל

ועדת ביקורת

2. פעילות במרחב

סיורים באתרים פלסטיניים

אירועי זיכרון

התנגדויות לתכניות בניה

פעולה ישירה

מפת ת"א עם הכפרים הפלסטינים שבה

3. ייצור והפצת ידע

אתר אינטרנט

מרכז מידע

חוברות

חומרים ויזואליים

עדויות וידיאו

כתב העת "סדק"

גלריה

זוכרות בתקשורת

4. חינוך

קבוצות מורים

ערכה חינוכית

פרויקט משותף עם מהפך-תג'יר

קבוצת צעירי זוכרות

ערבי עיון

הרצאות לקבוצות

הרצאות בכנסים

למידה על שיבת הפליטים

פעילויות עם נוער

הרצאות לקבוצות פלסטיניות

5. פיתוח ארגוני

גיוס משאבים

חינוך

קבוצות מורים; ערכה חינוכית; פרויקט משותף עם מהפך-תג'יר; קבוצת צעירי זוכרות; ערבי עיון; הרצאות לקבוצות; הרצאות בכנסים; למידה על שיבת הפליטים הפלסטינים; פעילויות עם נוער; הרצאות לקבוצות פלסטיניות.

קבוצות מורים

זוכרות מפעילה קבוצות מורים ללימוד על הנכבה זו השנה השלישית. בקבוצות אלו משתתפים אנשי חינוך, בעיקר מורים בבתי ספר תיכון, המעוניינים ללמוד על הנכבה ולחשוב כיצד ניתן ללמוד בעבודה החינוכית. הלמידה בקבוצה היא בשיטה של סדנא, וניתנות בה גם הרצאות ומוקרנים סרטים בנושא. בקבוצות אלו מתפתחים חומרי למידה המהווים את הבסיס לערכה החינוכית שזוכרות יוצרת. בשנת 2007 פעלה קבוצה של 8 מורים בת"א, בהנחיית נורמה ותומר בליטי דגן. תומר השתתף בעצמו בקבוצת מורים בשנת 2006 והוא מורה בבי"ס. הקבוצה נפגשה שמונה פעמים. לקראת סוף השנה החלה פעילות של קבוצה נוספת בירושלים, בהנחיית תומר ועמיה גלילי. הקבוצה נפגשה שלוש פעמים בשנת 2007.

ערכה חינוכית

זוכרות החלה בשנת 2007 לייצר ערכה חינוכית ללימוד הנכבה בבתי ספר תיכון. עמיה גלילי מרכזת את הפרויקט הזה והיא גיבשה צוות של כשמונה חברי זוכרות, יחד עם שתי מורות מקבוצות המורים, שנפגשו 10 פעמים במהלך השנה. הערכה כוללת 12 יחידות בנות שעה וחצי כל אחת בנושאים הבאים: הכרות עם הנכבה, היסטוריה, נרטיב אישי ונרטיב לאומי, נקודות מבט שונות על אירוע אחד ב-1948, עדות, סיור, הנכבה בספרות, פליטות, זיכרון קולקטיבי, סיפורו של מקום, זכות השיבה, פיוס. החומרים ואמצעי הלימוד מגוונים

ורבים מהם תוצאה של עבודה של זוכרות בפרויקטים שונים. לקראת סוף השנה כמעט הסתיים שלב הכתיבה הראשוני ובשנת 2008 הכוונה היא לגבש סופית את התכנים, לעצב גרפית, להפיק ולהתחיל בשווק הערכה.

פרויקט משותף עם מהפך-תג'יר

מהפך-תג'יר הוא ארגון שפועל בקרב אוכלוסיות מוחלשות, פלסטיניות ויהודיות. בשנת 2006 התחילה זוכרות פרויקט משותף עם מהפך-תג'יר במטרה להביא את הדיון על הנכבה לקבוצות אוכלוסיה שאינן הציבור הרגיל שמגיע לפעילות של זוכרות. התקיימו שמונה פגישות לסטודנטים ולפעילים של מהפך-תג'יר. הן כללו שני סיורים בשרידי הנכבה בדרום ת"א, סיורים בכפרים ההרוסים מעלול וספוריה וסיור בעין כרם. כמו כן היו הרצאות וסדנאות. מתוכנן המשך לפרויקט בשנת 2008.

קבוצת צעירי זוכרות

בשנת 2007 התחילה זוכרות בהפעלת קבוצה של צעירים שנפגשת אחת לשלושה שבועות בת"א במטרה ללמוד על הנכבה. התקיימו שלוש פגישות כשבממוצע השתתפו בהן 20 איש/ה בגילאי 20 עד 28. את הקבוצה מנחות עמיה ועודד ציפורי. זו קבוצה לומדת אבל באופן הפעילות שלה קיימת גם מטרה של הכשרת קאדר פעילים צעיר לארגון. בקבוצה משתתפים צעירים סרבני גיוס לצבא לצד חיילים ובוגרי צבא.

ערבי עיון

ערבי העיון המתקיימים במקום של זוכרות הם אחד הכלים של הארגון לפנות לקהל הרחב כדי לעודד למידה ודיונים פתוחים בנושאים הקשורים בנכבה. בשנת 2007 התקיימו

דו"ח פעילות 2007

1. הצוות

ועד מנהל

ועדת ביקורת

2. פעילות במרחב

סיורים באתרים פלסטיניים

אירועי זיכרון

התנגדויות לתכניות בניה

פעולה ישירה

מפת ת"א עם הכפרים הפלסטיניים שבה

3. ייצור והפצת ידע

אתר אינטרנט

מרכז מידע

חוברות

חומרים ויזואליים

עדויות וידיאו

כתב העת "סדק"

גלריה

זוכרות בתקשורת

4. חינוך

קבוצות מורים

ערכה חינוכית

פרויקט משותף עם מהפך-תג'יר

קבוצת צעירי זוכרות

ערבי עיון

הרצאות לקבוצות

הרצאות בכנסים

למידה על שיבת הפליטים

פעילויות עם נוער

הרצאות לקבוצות פלסטיניות

5. פיתוח ארגוני

גיוס משאבים

18 ערבי עיון בנושאים מגוונים והשתתפו בהם 570 איש/ה. בין היתר התקיימו הרצאה של חסן ג' בארין בערב תמונה של ערב עיון יום העצמאות הישראלי, הסרט "ערוס אל ג'ליל" עם הבמאי באסל טאנוס, ערבים בערערה ובברבור בירושלים על סדק, יום הולדת חמש לזוכרות, הרצאה של אילן פפה על ספרו "טיהור אתני". החשיבות של ערבי העיון היא ביצירת מקום בו ניתן ללמוד על נושאים שונים הקשורים בנכבה וכן לדון עם א/נשים אחרים המתעניינים בנושא. לדיונים אלה יש א/נשים שמגיעים באופן די קבוע ורבים אחרים חדשים בכל מפגש. זו גם הזדמנות של זוכרות להיחשף לא/נשים חדשים שלא מגיעים לפעילויות אחרות.

הרצאות לקבוצות

זוכרות מוזמנות להרצות לקבוצות שונות מהארץ ומחו"ל. בשנת 2007 התקיימו 19 הרצאות לקבוצות מחו"ל ו-25 הרצאות לקבוצות מהארץ. האינטרס של זוכרות הוא להיפגש כמה שיותר עם קהלים בישראל אבל ההתעניינות הרבה בחו"ל מזמנת גם הזדמנויות להרצות לקבוצות מחו"ל. חלקן קבוצות הקשורות לתורמים של זוכרות, אחרות קבוצות של פעילים פוליטיים או סטודנטים שנמצאים בארץ. ארבע מההרצאות לקבוצות מחו"ל היו במסגרת סיור שקיימה נורמה מוסי בארה"ב.

הרצאות בכנסים

א/נשי זוכרות הרצו בתשעה כנסים בארץ ובחו"ל. חלק מהכנסים היו אקדמיים באופיים וחלק פוליטיים. לדוגמא, איתן ברונשטיין הציג בכנס על תרבות חזותית באוניברסיטת בר אילן ביקורת על תצוגת מוזיאון בהרצליה ובאוניברסיטת לונדון, בכנס אתרופולוגי, על המאבק לשימור המורשת הפלסטינית הבנויה של הארץ. תומר גרדי הציג בכנס במכון הטכנולוגי בחולון את מחקרו על מוזיאון שנבנה בקיבוץ בו

חי, ונבנה באבני כפר הונין. עמיה גלילי הציגה בכנס בספרד בנושא חינוך לשלום. טל דור הרצתה בכנס בגרונובל, צרפת, על הנכבה והפעילות של זוכרות. איתן ברונשטיין הרצה בכנס על מדינה אחת בלונדון.

למידה על שיבת הפליטים

בשנת 2005 החלה זוכרות להפעיל קבוצת למידה בנושא שיבת הפליטים. למטרה זו התכנסו כעשרים אקדמאים, פעילים וחברי זוכרות וניסו ללמוד את נושא השיבה בהבטים הפרקטיים שלו. הרעיון היה לא לעסוק בנושא הנדוש של «זכות השיבה» אלא להניחה כבסיס לדיון על השיבה בפועל, על אפשרויות שונות למימושה. ב-2007 הצטמצמה הקבוצה לכשבעה א/נשים, בעיקר חברי זוכרות. הדיונים בקבוצה היו על פרדיגמות מדיניות שבמסגרתן ניתן לחשוב את שיבת הפליטים והתקיים דיון לשרידי הכפר בית ג' בורין שחלקו נמצא בקיבוץ בית גוברין. לקראת סוף השנה נכנס להילוך גבוה התכנון לקיים כנס ציבורי בנושא בת"א בשנת השישים למדינת ישראל ולנכבה.

דו"ח פעילות 2007

1. הצוות

ועד מנהל

ועדת ביקורת

2. פעילות במרחב

סיורים באתרים פלסטיניים

אירועי זיכרון

התנגדויות לתכניות בניה

פעולה ישירה

מפת ת"א עם הכפרים הפלסטיניים שבה

3. ייצור והפצת ידע

אתר אינטרנט

מרכז מידע

חוברות

חומרים ויזואליים

עדויות וידיאו

כתב העת "סדק"

גלריה

זוכרות בתקשורת

4. חינוך

קבוצות מורים

ערכה חינוכית

פרויקט משותף עם מהפך-תג'יר

קבוצת צעירי זוכרות

ערבי עיון

הרצאות לקבוצות

הרצאות בכנסים

למידה על שיבת הפליטים

פעילויות עם נוער

הרצאות לקבוצות פלסטיניות

5. פיתוח ארגוני

גיוס משאבים

פעילויות עם נוער

זוכרות לא עובדת ישירות עם קבוצות נוער או תלמידים, אלא בדרך עקיפה ע"י עבודה עם מורים או מדריכים בארגון מהפך-תג'יר, למשל. פעילות חינוכית ישירה מעין זו קורית רק כמענה לפניה לזוכרות. השנה קויימו שלוש פעילויות כאלה, שתיים בבי"ס הדו לשוני בירושלים ואחת בבי"ס תיכון מגור כברי. הפעילות המרשימה ביותר היתה בביה"ס הדו לשוני בירושלים, שם התקיימו סדנאות ולמידה ביום הנכבה ושיאן היה הקמת מפת היישובים שנהרסו בנכבה ברחבת ביה"ס ע"י התלמידים תמונה וקישור לדיווח. פעילות זו אתגרה את ביה"ס ולמרות פתיחותו היחסית לנושא עוררה לא מעט התנגדות בתוכו.

הרצאות לקבוצות פלסטיניות

זוכרות מקבלת יותר ויותר פניות מקבוצות ערביות בישראל לבוא ולהרצות בפניהן. למרות שזה אינו קהל היעד העיקרי של זוכרות, בשנת 2007 התקיימו 4 מפגשים כאלה שנעשו בעיקר ע"י רנין ג'רייס ועמר אגבריה.

דו"ח פעילות 2007

1. הצוות

ועד מנהל

ועדת ביקורת

2. פעילות במרחב

סיורים באתרים פלסטיניים

אירועי זיכרון

התנגדויות לתכניות בניה

פעולה ישירה

מפת ת"א עם הכפרים הפלסטיניים שבה

3. ייצור והפצת ידע

אתר אינטרנט

מרכז מידע

חוברות

חומרים ויזואליים

עדויות וידיאו

כתב העת "סדק"

גלריה

זוכרות בתקשורת

4. חינוך

קבוצות מורים

ערכה חינוכית

פרויקט משותף עם מהפך-תג'יר

קבוצת צעירי זוכרות

ערבי עיון

הרצאות לקבוצות

הרצאות בכנסים

למידה על שיבת הפליטים

פעילויות עם נוער

הרצאות לקבוצות פלסטיניות

5. פיתוח ארגוני

גיוס משאבים

פיתוח ארגוני

בשנת 2007 נערך יום אחד לדיון פנימי של חברי זוכרות בהנחיית נורית רובין ובשיטה של פסיכודרמה. יום נוסף התקיים לצוות בלבד בהנחיית אריאלה בארי בן ישי. בימים אלו נדונו היחסים בין חברי העמותה, תחושותיהם ומחשבותיהם על מה שקורה בארגון. איתן ברונשטיין, מנהל העמותה גם החל במפגשי סופרויז'ן עם תמר אוברסקי, יועצת ארגונית משתי"ל. עם הגדלת התקציב של העמותה נבחנות אפשרויות שונות לשיפור המעקב הכספי של הפעילות. אסתר גולדנברג יצרה טבלת מעקב על תזרים המזומנים שמתעדכנת מידי יום ומסייעת לחזות את המצב הכספי האמיתי.

הועד המנהל של העמותה השתנה בחלקו. חברים ותיקים שליוו את זוכרות זמן רב פרשו או הורידו את מינון הופעתם בישיבות. מנגד הצטרפו חדשות לארגון שנותנות כוחות חדשים לארגון מחוץ לצוות בשכר.

גיוס משאבים

היתה עלייה בתמיכה הכספית בפעילות העמותה.

תורמים שהמשיכו לתמוך בשנת 2007 :

Misereor, ICCO, CCFD, Broderlijk Delen, HEKS-EPER, Mennonite Central Committee, Medico International, KerkinActie, CIMADE, Oxfam Solidarity, Stichting SIVMO

תורמים חדשים :

.Trocaire, Stichting SIVMO, Stichting Solidariteitsfonds, Beate Oestreicher Friendedenswerke, ACP

סה"כ קיבלה זוכרות כ-275,000 יורו ב-2007. הרוב תרומות מחו"ל. כ-12,500 יורו הם הכנסות מהארץ, בשקלים. ההכנסות מהארץ הן מהשתתפות בשכ"ד של מהפך ונציבות נשים בינלאומית, שהשכירו יחד איתנו משרד; ממכירת כתב העת סדק; ממשתתפים בהרצאות; ומתרומות כלליות.

בשנת 2008 יש כוונה ליצור קשרים עם מספר תורמים חדשים בחו"ל כדי להגדיל את מספר הארגונים התומכים בזוכרות, בד בבד עם העלייה בצפי הפעילות.